

[Τρίτη άποψη] Οσα φέρνει ο Αύγουστος

Σε ποια κατάσταση θα βρουν την ανώτατη εκπαίδευση οι νέοι φοιτητές

Του Λουκά Βλάχου | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ «ΤΑ ΝΕΑ»: 28/08/2012 20:00 |

Τον Αύγουστο τελικά υπάρχουν ειδήσεις, κυρίως για την ανώτατη εκπαίδευση. Από τις ήδη γνωστές, θα σχολιάσω τέσσερις γιατί έχουν ξεχωριστό ενδιαφέρον.

- Η πρώτη έχει τα χαρακτηριστικά μιας παγκόσμιας πρωτοτυπίας. Ανακηρύσσεται ένας νόμος του κράτους ως «ανεφάρμοστος» πριν καν δοκιμαστεί και αξιολογηθεί. Αυτή η είδηση είναι φυσικά μια μεγάλη επιτυχία της «συνόδου των πρυτάνεων» και των «κομματικών στρατών» στα πανεπιστήμια. Με πάνω από είκοσι συνεδριάσεις και με περισσότερες από σαράντα ανακοινώσεις μέσα σε έναν χρόνο επαναλάμβαναν μονότονα οι πρυτάνεις ότι «ο νόμος δεν μπορεί να εφαρμοστεί» κυρίως γιατί παύει «δημοκρατικά εκλεγμένους» άρχοντες. Τελικά έκαναν σε ολόκληρη την κοινωνία και ιδιαίτερα στους νέους ένα μάθημα ζωής: «Οι νόμοι είναι για τους ηλίθιους». Οπου και να πας τώρα και να ζητήσεις εφαρμογή του νόμου, σου λένε απλά «κάνουμε ό,τι έκαναν οι πρυτάνεις».

-Η δεύτερη είδηση του Αυγούστου είναι: «Το υπουργείο σχεδιάζει να ελαττώσει κατά 30% τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ, αλλά και τα τμήματα, με καταργήσεις και συγχωνεύσεις (πρόγραμμα ΑΘΗΝΑ)». Όταν διέρρευσαν μερικά πιθανά ονόματα πανεπιστημίων, ξεσηκώθηκαν οι τοπικοί άρχοντες. Όπως είπαν οι βουλευτές, έπειτα από επικοινωνία με τον υπουργό, στις ανήσυχες «τοπικές κοινωνίες», ο υπουργός τούς καθησύχασε: «Το ότι το είπαμε, δεν σημαίνει ότι το πιστεύουμε», θα γίνουν πρώτα μελέτες, αξιολογήσεις και κυρίως συζήτηση και βλέπουμε. Οπότε οι τοπικοί άρχοντες κατάλαβαν το υπονοούμενο και ηρέμησαν. Οι «τοπικές κοινωνίες» έμαθαν πολλά από τη «σύνοδο των πρυτάνεων», οπότε έχουν έτοιμο σχέδιο, αρκεί να μείνουν ενωμένοι, όπως οι πρυτάνεις, σαν μια γροθιά.

η Η τρίτη είδηση ήταν λίγο κωμικοτραγική: «Σύμφωνα με την αξιολόγηση της Σαγκάης, τα μόνα ΑΕΙ που περιλαμβάνονται στη λίστα τους είναι το Καποδιστριακό και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και "πέσανε" πιο χαμηλά από πέρυσι». Για λίγο νιώσαμε άβολα και επικράτησε ένας σχετικός πανικός, αλλά οι πρυτάνεις μάς καθησύχασαν ότι σε άλλες λίστες, πιο φιλικές προς την Ελλάδα, είμαστε ψηλά και τελικά υπάρχουν πολλές αμφιβολίες πίσω από τις σκοπιμότητες που έχουν αυτές οι λίστες, για παράδειγμα βγάζουν συνεχώς το Χάρβαρντ πρώτο, άρα παίζονται «βρώμικα» παιχνίδια.

- Το τέταρτο και συγκλονιστικότερο νέο ήταν: «Την αναστολή της διαδικασίας εξωτερικής αξιολόγησης των πανεπιστημίων και των ΤΕΙ αποφάσισε η Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ)». Ο έλληνας εκπαιδευτικός, όμως, θεωρεί τον εαυτό του υπεράνω αξιολογήσεων και γενικότερα αντιπαθεί τη λέξη «αξιολόγηση». Κατάκτηση της Μεταπολίτευσης και η κατάργηση της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, τώρα είναι δύσκολο να την επαναφέρουμε. Στην ανώτατη εκπαίδευση μόνο 171 τμήματα έχουν αξιολογηθεί από τα 520 κατά τη διάρκεια λειτουργίας της ΑΔΙΠ και αυτά προχώρησαν στην εξωτερική αξιολόγηση που αποτελεί προϋπόθεση για τη χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και για την έγκριση προγραμμάτων σπουδών, κυρίως

μεταπτυχιακών. Η πρόσφατη έκθεση της ΑΔΠΠ αλλά και οι άλλες ενδιαφέρουσες μελέτες αντιμετωπίστηκαν με το ίδιο σκεπτικό που αντιμετωπίσαμε και τις αξιολογήσεις της Σαγκάης, «υπάρχουν σκοπιμότητες πίσω από όλα αυτά». Διαλύοντας την ΑΔΠΠ και καταργώντας τη «μισητή» αξιολόγηση, γυρίζουμε πίσω στις ατελείωτες συζητήσεις χωρίς στοιχεία για όλα τα θέματα της εκπαίδευσης. Η αξιοπιστία της χώρας μας στις διεθνείς οργανώσεις που ασχολούνται με την εκπαίδευση χάνεται οριστικά. Η ΑΔΠΠ έχει παραδώσει και άλλα σοβαρά συμπεράσματα που «ενοχλούν», ανάμεσά τους και την «αδικαιολόγητη γεωγραφική διασπορά» των ιδρυμάτων με «άκριτες πληθωριστικές τάσεις» σε πλήθος τμημάτων και κατευθύνσεων, την ίδια ώρα που είναι ασαφή τα όρια μεταξύ προπτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και μεταξύ των προγραμμάτων σπουδών των ΑΕΙ και των ΤΕΙ. Δηλαδή, με λίγα λόγια, βαδίζουμε στα τυφλά.

Ο Αύγουστος φέτος έφερε σημαντικές ειδήσεις: (1) Οι πρυτάνεις κατάφεραν να δείξουν στην κοινωνία ότι η ανομία επιβραβεύεται. (2) Μπήκαν οι βάσεις για τις αυθαιρεσίες που σχεδιάζονται, χωρίς στοιχεία (πελατειακά και πάλι), για καρατομήσεις τμημάτων και ΑΕΙ - ΤΕΙ. (3) Επιβεβαιώσαμε την αδιαφορία μας ως Πολιτεία και ΑΕΙ - ΤΕΙ για τις διεθνείς κατατάξεις. (4) Ξεκίνησε η διάλυση της υπηρεσίας αξιολόγησης των ΑΕΙ - ΤΕΙ. Από όλες τις ειδήσεις, η χειρότερη είναι η τελευταία. Ελπίζουμε το υπουργείο να στηρίξει το κύρος της ΑΔΠΠ αλλά και της αξιολόγησης γενικότερα. Χωρίς σοβαρή και υπεύθυνη αξιολόγηση και πολιτική βούληση, δεν υπάρχει δυνατότητα αναμόρφωσης των πανεπιστημίων ούτε στο μέλλον. Μια χαρά τα πήγαμε τον Αύγουστο, λοιπόν, και περιμένουμε με αμείωτο ενδιαφέρον τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο.

Ο Λουκάς Βλάχος είναι καθηγητής Αστροφυσικής στο Τμήμα Φυσικής του ΑΠΘ